

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 10. szám.
Telefonszám 164

Felolós szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám
12
füzet.

Kiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 .

Matuzsálemi kort

Élt meg Bajay Péter, a mai zavaros idők elhalkult szavu patriárcája, amikor kopogtatott ajtaján az emberi élet kérelmetlen ellensége: a Halál a demokrácia kaszájával s lesuhintott Péter bácsira is, akiről pedig azt hittük, hogy nem fogja tudni kikezdeni az elmulás ezt az életet s úgy fog átmentődni tiszta erkölcsi értékéért az örökkévalóságba.

Nagy idők nagy tanúja volt Bajay Péter: olyan kort engedett megérni neki az Ég, amilyennel kevesen dicsekedhetnek. A 48-as szabadságharcot mint apró 6-7 éves gyermek élte át. Történelmi korszak szakadt hazánkra és nagyon megnehezült az idők járása. Olyan kor volt az, amikor a gyermekeknek is felnőttek módjára kellett gondolkodniuk. És az akkor apró fiú, a felnőttek tisztában látó szemével nézett az események tükrébe. Tömértelen igazságtalanságot látott és érzett meg. A szabadságharc bevezetését nyomon követte a pusztulás démonának és a gyűlölet szellemének esztelen, rövidlátó, részeg tivornyája. A legjobb hazafiak bíróra kerültek, a szerencsésebbek golyóbisra. Azután közel két évtizeden át sötétség borult a magyar égre: az elnyomatás évei ejtették kétségbe azokat, akik még törődtek a magyar jövővel. Bach és Schmerling germanizáló törekvéseit alig tudta a nemzet parizsonni. Ennek a kornak nehéz, kriptaszagú, fojtott zokogásokkal teli levegőjét szívtá magába a gyermekből éretten gondolkodó ifjú Bajay Péter. Ha valaki analízisí akarja ennek az elhunyt agg veteránnak az egyéniségét s élte delén való harcos ellenzékiességét s ujjhúzásait a hatalommal, akkor ennek az oppozicionális hajlamnak, függetlenségre törő, szabadság után áhító szentséges nagy magyar érzelmeinek a gyökereit, az eredetét, az alapját itt kell keresnünk.

Az idő múlása mindenkor irszakolt lenni a lelki sebekre, de a hazafias fájdalomra, a hazafias elkeseredésre nem tudott balsamként hatni. Hiába következett el 1867, hiába 1896, a millennium éve, hiába érték az uralkodót borzalmas családi csapások: 1864-ben öccsét, Miksa mexikói császárt a forradalmárok kivégezték, fia: Rudolf trónörökös Mayerlingben 1889-ben krudéi halál áldozatul esik rejtélyes körülmények között, a király nejeit: Erzsébet királynét 1898-ban Luccheni Genfben agyonszurta: — ezek a csapások sem hozták közelebb az ekkor már idős kurucnak a lelkét a monarchikus államformához.

Igaza volt a sir szélén bucsubeszédet tartó Amler Antalnak, amikor úgy aposztrofálta Bajay Pétert, mint a függetlenségi ideál hajlíthatatlan, meg nem átkuvó harcosát. De amilyen törhetetlen harcosa volt a magyar gondolatnak s általában mindennek, ami a magyar önállósági törekvések kifejeződése volt, vagy azokra emlékeztetett, époló meleg emberbaráti érzés fűtötte a szegények, a segélyre szorulóknak irányában: a harcos ellenzéki megértő álláspontra helyezkedett szeretett szülővárosá iránt, amikor a város ügyeiről, a város fejlődéséről, haladásáról volt szó.

Bajay Péterrel nemcsak a város legidősebb bizottsági tagja hunyt el, hanem városunk egyik legidősebb polgára, aki kortársa volt Tóth Kálmánnak is, akinek centennáriumát két hónap múlva ünnepli Baja városa és a hivatalos magyar irodalom. Bajay Péter 89. évét ért meg s ez idő alatt végig-

élte a város 1840-es évben bekövetkezett leégésétől kezdve a város egész ujjabkori fejlődési történetét s részt vett a város életének minden jelentősebb mozzanatában.

A vén kurucnal a város történetének egyik élő dokumentuma szállott a sírba. Bajay Péter elmúlhatott, de elv-

sége, becsületese szándéka, tiszta élete, önzetlen közéleti tevékenysége mindenki előtt nemes példaképpé szolgált. Bajay Péter legény volt a gáton és mi az új kor fia! iparkodjunk hozzá hasonlóak lenni. Becsüljük meg az emlékéket avval, hogy őt tesszük meg ideálunkká.

A bajai frontharcosok napja.

Egész napon át tartó frontharcos ünnep keretében alakult meg a bajai és vármegyei Frontharcos Szövetség.

A bajai és vármegyei frontharcosok tegnap, vasárnap délelőtt tartották meg alakuló közgyűlésüket. Hosszu, több hónapos, kitartó szervezési munka előzte meg a frontharcosok szervezetbe tömörülését.

A frontharcosok megmozdulása olyan nagyszabású volt, amihez hasonlót Baján már régóta nem láttunk. A frontharcos napot már az utca jelezte. Reggel nyolc órakor a város minden kerületében a kijelölt helyre összegyűltek a kerületben lakó frontharcosok, akik azután századszerű oszlopban vonultak fel a közös találkozási helyre: a tanítóképezde elé, ahonnan azután elvonultak misét hallgatni a Rókus kápolnába, ahol Máthás Ervin hittanár, volt tartalékos hadnagy mondott misét. A mise végzetével kegyeleti megemlékezés volt a hősök sírjánál, ahol a hősi bajtársak felett a beszédet Stich Nándor mondotta. Utána a frontharcos alakulatok felvonultak a Központi Szállóba színháztermébe, ahol Kocsis Károly imához vezényelte a frontharcosokat, majd utána vitéz Mándoky Sándor nyug tábóri főesperes elmondotta a Hísekegyet illusztrált tartalommal.

Utána Kocsis Károly körzetteszt megnyitotta a gyűlést s melegen üdvözölte a központi kiküldötteket, akiknek nevében vitéz Rátvay Imre tábornok válaszolt. Megköszönte az üdvözlést, majd gratulált a körzettesztnek, hangsúlyozván, hogy a bajai szervezet az országban legjobban lett megszervezve. Majd buzdító beszédet intézett a megjelenetekhez, hogy ápolják lelkesen a frontharcos gondolatot. Ezután Kertész Elemér központi ügyvezető alelnök ismertette a frontharcos mozgalom keletkezését, történetét és fejlődését. Előjárta azt a fogadtatást, amiben Horthy kormányzó a frontharcosokat részesítette. Ezután megajították a tisztújítást. Kocsis Károly körzetteszt előterjesztette az intézőbizottság jelöléseit, melyeket a gyűlés egyhangulag elfogadott.

A választás megtörténte után Kocsis Károly körzetteszt átadta a frontharcos zászlót Schmidt Béla polgári iskolai tanár, elnöknek. Buzdító beszéd kíséretében felhívta, hogy vigye tovább a zászlót a frontharcos gondolat jegyében egészen a végső diadalig, a régi nagy Magyarország határainak visszaszerzéséig.

Schmidt Béla elnök a maga és a tisztikar nevében lelkes beszédben köszönte meg a megválasztatást és fogadalmat tett, hogy a zászló alatt hűségesen harcol a frontharcos ideálért. Ezután vitéz Mándoky Sándor összerúttára buzdította a frontharcosokat, majd az Isten áldd meg a magyart elénekülésével fejeződött be az alakuló közgyűlés.

Ezt déiben a Központi Szállodában 120 terítékes bankett követte, melyen vitéz Rátvay Imre a kormányzót köszöntötte fel. Utána Schmidt Béla elnök a budapesti központi kiküldöt-

tekre dr. Gondán Felicián ciszt. tanár a vidékiekre, Stich Nándor tanítóképezde tanár Kocsis Károly a bajai frontharcos körzettesztre ültette poharát. A bankettől táviratilag üdvözölték Horthy Miklós kormányzót és vitéz Borbély-Maczkay Emil miskolci főispán országos elnököt.

Este 8 órakor műsoros estét rendeztek a frontharcosok a Központi Színházban. A közönség teljesen megtöltötte a színházat és mindvégig lelkes hangulatban élvezte az egyes számokat. Nagyon jól sikerült R. Szarvas Ilonka urasszony szavaiata, amely Magyarország nyugatot védő történelmi hivatásáról szólt és lelkesen fogadkozott az eléptett országreszek visszaszerzésére. Két egyfelvonásos színjáték is szerepelt a műsoron: az elsőt Pemák címen vitéz Kemény Simon írta. Hatásos irridenta tárgy, amely a csehországi magyarság szomorú helyzetét vázolja kis romantikus, szerelmi történet keretében. A cseh áruló kapitányt a végsőzóra érkező áruháas magyar katonatiszt legfegyverzi és a bevonult magyar katonákkal elfogatja. A szereplőket igen melegen megtapsolták. A szereplők közül különösen kiűntek Halmos Ilonka Iza szerepében s Szeremley Lőrinc, mint üveges tót. Vrutki cseh százados ellenszenves alakját nagyon jól alakította vitéz Kemény Zoltán. Igen komoly mama volt Grünfelder Mancika.

A másik Csillag című egyfelvonásos vigjáték harsogó derűltségben tartotta a közönséget. Különösen kivált a darabban Julius eseléd szerepében R. Szarvas Ilonka s Gonda szerepében Rábl Béla: a félték házigazdát sikeresen játszotta Király István, Páncsics József pedig mint baka kabinetfigurát produkált.

Nagy sikere volt Kurta István és Rábl Béla humoros zenészműveinek.

Szokatlan irodalmi műfaj volt dr. Gondán Felicián frontharcos szavaiata. A háborus élet kimarkolt jelenetét varázsolta a színpadra a harcnak minden borzalmát érzékeltetve hanggal, ágyuszóval, zenével, temetési énekkel, rohamszivajjal s imával... Megkapó volt az anyának szavaiata, amellyel a magyar katona jószívűségét dicsérte, azért a magyar katonáét, aki a megsebesült ellenségtől is keresztényi érzéssel gondoskodik s evvel sok száz ezer francia, angol anyának háláját érdemelte ki. Nagyon sikerült volt Bizony József szavaiata a Magyar Geniusz szerepében. Csinos magyar táncokat mutatott be Halmos Luca, kinek táncszámaikat meg kellett ismételnie. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

A bajai és bácskai frontharcosok mellett sok szép érem ékesítette, amik mink régi dicsőségről, régi harcokról beszéltek. Az egyes asztaloknál összeült volt bajtársak csillogó szemekkel emlegették a nagy idöket, amikor fegyverrel a kezükben küzdöttek és har-

coltak a magyar nemzet igazáért.

Ahogy a volt frontharcosokon végig néztünk, bizony meglátszik, hogy az idő mulik, a fejek őszbeborulnak s mindinkább közeledik az idő, amikor a harctéri hőskökből tisztos veteránok lesznek.

A szemek azonban csillogók, a beszédek lelkesek s bizonyos, hogy ha felharsanna a sorakozó kürtjele, meg-elevednék Petöfi költeménye a vén zászlótartóiról: sok öreg hős menne el harcolni a fiakkal együtt.

A leányliceumról.

Két héttel ezelött Baján járt dr. Walkó Lajos volt külügyminiszter, Baja város országgyűlést képviselője, aki elé egy küldöttség járult s a bajai alsó középfoku leányiskola kérdés megoldása ügyében kérte támogatását. Arról van szó, hogy állami leányliceum, vagy állami leánypolgári iskola felállítását forszírozák-e. Bajai tanügyi körökből kaptuk az alábbi cikket, amelynek írójá szakszerűen szól hozzá a kérdéshez.

Az a régi óhaj, hogy Baján leányliceum létesüljön, arra készíti e sorok íróját, hogy megjelölje az egyedüli módot, amellyel a liceum megteremthető. Amikor a liceumról beszélünk, két dolgot kell tekintetbe venni: először azt, hogy szükség van-e leányliceumra, másodsor pedig azt, hogy meg lehet-e csinálni? Nyitott kaput döngöttek, amikor a liceum szükséges voltát bizonyítottam, mégis a tájékoztatlanok felvilágosítása végett e hely szűk kereteihez mérten röviden ismertetni fogjuk a liceumot.

A néhány évvel ezelött életbeléptetett törvény előtt Magyarországon csak egyféle leányközépiskola volt: a leánygimnázium. Ennek főhibája az volt, hogy kötelező tárgya volt a latin s így aki középiskolai érettségit akart tenni, kénytelen volt latint tanulni, tekintet nélkül arra, hogy az érettségi után szüksége volt-e rá, vagy sem. A latin tanulása nem teljesen haszontalan studium, de haszna távolról sem ér fel a befektetett óriási fáradsággal. Az új leányiskolai törvény kétféle leányközépiskolát hozott létre: a gimnáziumot és a liceumot. Az új gimnázium elűt a régítől, főképen abban, hogy a latint korábban kezdő Gimnáziumot azonban csak ott lehet létesíteni, ahol liceum is van. A liceum egyaránt gondol azokra, akiknek kell a latin s ainek nem, emellett szerencsésen egyesíti magában azokat a követelményeket, amelyeket a női lélek s a gyakorlati élet állít elébe. Jogosít főiskolai tanulmányokra s az egyetemek mindazon karaira, amelyek nők részére egyáltalán nyitva vannak. Gondol azokra is, akik tanulmányaikat nem akarják folytatni. A német nyelvet az első osztálytól kezdve tanítja ez a 8 osztályú iskolatípus, a harmadik osztálytól kezdve még egy modern nyelvet, (angolt, franciát vagy olaszt, az iskola szabad választása szerint), ellenben a latin nem kötelező tárgy. Latin helyett más tárgyakat tanít, pl. művésztörténelmet. A természettudományokat és a matematikát a jelen kor igényeinek megfelelő mértékben tanítja. Így elérí azt, hogy aki nem akar tovább tanulni, azt nem kényszeríti olyan tárgyak tanulására, amelyekből kevés haszna van s nem érik meg a tanulásukkal járó munkát, hanem

e helyett olyan tárgyakat tanít, amelyek ismerete nagy haszonnal jár; emellett a végzett tanulókat minden főiskolára s egyetemi karra jogosítja s így azokat, akik főiskolai tanulmányaikban nélkülözhetik a latint, szintén nagy fáradságtól kíméli meg. Gondol azokra is, akik olyan pályára mennek, amelyen latin nélkül nehezen haladnának, bár joguk volna latin tudás nélkül beiratkozni az egyetemre; ezért nem kötelező fakultatív tárgyként latint is tanít és érettségit tart belőle. Hangsúlyozzuk azonban, hogy liceumi érettséggel azok is beiratkozhatnak az egyetemre minden, a nők számára egyáltalában nyitott karára, akik nem szereztek latin érettségit, csupán arra kötelezik őket az egyetem bizonyos fakultásain, hogy latinból később érettségit tegyenek, ami ekkor már nagyon könnyű, annál is inkább, mert az egyetemen rövid tanfolyamokat rendeznek

nekik, így tanulmányaikban nem éri őket idővesztés.

Az e műveltség, amit a polgári iskola ad, ma már nem elég. Az a hihetetlenül alacsony színvonal, amely sok polgári iskolában megtalálható, szükségessé teszi, hogy igazi műveltségért a gyermekek a liceumba járjanak, ahol magasabb képzettségű tanároktól fejlettebb műveltségre tesznek szert. Akik főlegesennek vélik azt, hogy gyermekek 8 középiskolát végezzen s nyegyet is elégnék tartanak, azok sem károsodnak, ha gyermekek négy liceumot végez, ugyanis a liceum tanterve olyan, hogy a négy alsó osztály egészét alkotja, abból pedig bizonyára haszna lesz a tanulónak, ha egy modern nyelv elemeit megismeri s képzetesebb tanárok oktadják oly módon, hogy valódi műveltségre tegyen szert.

(Folytatjuk)

„Itt nyugszik Bajay Péter öreg kuruc és kedves felesége . . .”

Óriási részvét kísérte utolsó útjára a város törvényhatósági bizottságának elhunyt örökös tagját

A Kálvária-temető kápolnijában ravatalozták fel Bajay Pétert, a város törvényhatóságának örökös tagját. A katalakon álló és virágokkal feldíszített koporsó körül a Bajai Önkéntes Tűzoltó Testület önkéntes tagjai állottak diszországot. Délután fél 3 órától kezdve nagy tömegekben tördült a közönség a temetőbe. A város minden társadalmi rétegéből sokan jöttek el az elhunyt jóbarátai és tisztelői. Ott voltak többek közt a város képviselőiben dr. Vojnics Ferenc polgármester, dr. Reiser Antal gazdasági, dr. Binder Péter adóügyi s dr. Kocsis János közjogi tanácsnokok, dr. Bernhart Sándor városi tisztifőgyász, dr. Horváth István városi aljegyző s még sok városi tisztviselő, azonkívül Tomasics Gyula elnök vezetésével az ipartestület, Amller Antal nyug. címz. tanítóképezdei elnökkel az élén a Tóth Kálmán Kaszinó küldöttsége, a Tűzoltótestület, amelynek valamikor főparancsnoka volt, különítménnyel képviseltette magát, megjelentek a Vendéglős Ipartársulat tagjai, valamint a város számos társadalmi egyesületének képviselői. A megjelent előkelőségek sorában ott láttuk dr. Fehér Lőrinc volt zombori polgármestert és dr. Fehérváry Dezső kir. közjegyzőt is.

A temetési szertartást P. Emánuel ferencrendi szerzetes-tanár végezte. A sirnál a gyászbeszédet Amller Antal nyug. címz. tanítóképezdei főigazgató mondotta, mint annak a Tóth Kálmán Kaszinónak az elnöke, amely kaszinónak Bajay Péter örökös tiszteletbeli tagja volt. Beszédében rámutatott arra az eredményes és sokoldalú közérdekű munkásságra, amelyet egy fél évszázadot meghaladó törvényhatósági bizottsági tagsága alatt kifejtett. Hozzá soha senki sem fordulhatott anélkül, hogy tőle támogatást, jó szót, vagy hasznos tanácsot ne kapott volna. A szegények számára mindig nyitva állott az ajtaja, s igyekezett mindenkin vagyoni erejéhez mérten segíteni Rendíthetetlen hiva-

volt a 48-as eszméknek, rajongó hive volt II. Rákóczi Ferenc emlékének úgy, hogy elzárándokolt annak törökországi kiutahai nyugóhelyéhez s életének legnagyobb nagyon sokat emlegetett emlénye volt, hogy II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállításakor Szabadkától Kassáig kísérhette a kuruc fejedelmek hamvait. Magát mindig kurucnak hirdette és sírkövének felirata is így szól: „Itt nyugszik Bajay Péter öreg kuruc és kedves felesége.”

Nagyon melegen emlékezett meg róla, mint a Tóth Kálmán Kaszinótagjáról, aki alapítása óta tagja volt a kaszinónak s őszinte, egyenes, igazmondó modorával mindenkinek a szeretetét megnyerte.

Elbucszhatta barátainak s tisztelőinek végtelen sorától, mert hiszen nincsen Baján sem kicsi, sem nagy, ki az öreg Bajai Péter bácsit ne szerette volna. Hitnek tétele a feltámadás s reméljük, hogy uszka-hazánk is feltámad dermedtségéből, mintahogyan Bajay Péter lelke is felszállt az Urhoz s bizonyára ott lesz Rákóczi Ferenc fejedelmek öreg kurucái között.

Evvel azután útjára bocsájtotta a halottat s a következő pillanatban hullani kezdtek a göröngyök a kongó koporsóra.

— Uj bejelentő nyomtatványok a vámkezelésnél. Az államvasutak igazgatósága „Nemzetközi a vámhivatal részére” című nyomtatványt módosított szöveggel 1931. január 1-i érvénnyel újból kiadta. Külföldre való áruszállításnál ezek a nyomtatványok a fuvarlevélhez csatolandók. Átmenetileg a régi nyomtatványok 1931. május 31-ig felhasználhatók. Ez alkalommal felhívja a Máv. igazgatósága a szállítófelek figyelmét ezen nyomtatványok pontos kitöltésére, mert az esetleges tévedések a késedelmes kezelést és szállítást vonhatják maguk után.

Adózási rovat.

A kormány is mérsékeltni akarja a tulmagas jövedelem és vagyonadó kivetéseket.

Most jelent meg a pénzügyminiszter 1931. évi 2000 sz. körrendelete, mely a mezőgazdasági kamarák mozgalmának eredményeként — az adózó polgárság érdekeinek védelmében az alábbi utasítást adja a pénzügyigazgatóság részére az 1931. évi jövedelem- és vagyonadó kivetésénél követendő eljárásra.

Figyelmeztetem az összeíró-, illetőleg az adókövető közegeket, hogy a földbirtok jövedelmének kiszámítása során mindenkor vegyék figyelembe azt, hogy az elmúlt gazdasági évben a rossz értékesítési lehetőségek, továbbá a magas termelési és kezelési költségek, az alacsony terményárak az ország több részében károsan befolyásolják a mezőgazdasági ingatlanok jövedelmezőségét. Erre való tekintettel különös gondot kell fordítani arra, hogy a hivatkozott utasítás V. fejezetében foglalt rendelkezéseknek a nehéz gazdasági helyzet által kellemetlen indokolt méltányos szabályai is alkalmazást nyerjenek.

Különösen felhívom az adókövető hatóságok figyelmét a hivatkozott HO 11. § 4. pontjának és a 13. § 3. bekezdésének azokra a rendelkezéseire, amelyek szerint az adóvet megelőző évben szenvedett veszteséget a jövedelem kiszámításánál és így a földbirtokjövdelem megállapításánál is mindenkor figyelembe kell venni és az egyes jövedelem forrásoknál mutatkozó veszteséget az összes jövedelemforrások jövedelmének együttes összegéből le kell vonni. Mindegyik olyan esetben tehát, amikor a földbirtok, különösen pedig a szőlőbirtok jövedelmének a kiszámítása során veszteség állapíthat meg, az adóalap megállapítása alkalmával, a hivatkozott törvényes rendelkezések értelmében, a szenvedett veszteséget figyelmen kívül hagyni nem szabad.

A mező- és erdőgazdaság jövedelmének a megállapítása során a termények értékét pénzre átszámítva kell az egyéb készpénzbevételhez számítani, amely átszámítás során az adózó által felhasznált terményeket a felhasználás

idejében megvált helyi értékben, az eladás folytán értékesített terményeket az ezekért tényleg kapott pénzértékben és a nem értékesített terményeket az adóvet megelőző év végén volt helyi forgalmi értékükben (piaci ár) kell számításba venni.

A bérbeadó részére terményekben kikötött haszonbér átszámítására egy táblázatot is közöl a hivatalos lap szerint a buza 18, a rozs 9, tengeri 12, a zab 13 pengős értékben számolandó el mázsánként. Ha azonban az adózó hitelt érdemlően igazolja, hogy kereskedőnek, vagy malomnak a fenti árnál olcsóbban adta el terményét, akkor a tényleges eladási árat kell beszámítani a jövedelem és vagyonadó kivetésénél. A szőlő értékéről a szántókra megállapított értéknek egy és félszeresét, kert értékéről pedig a szántókra megállapított érték kétszeresét kell felvenni.

Felülfizetések a fodrászok által rendezett jótékonycélu előadásra.

A bajai borbély és fodrász szakosztály által rendezett jótékonycélu előadás felülfizetői a következők:

Ginder János, Kemény József, Becker János 10 pengő, dr. Makray László, Beslin Milivoj, Szommer Nándor, Bernáth András, Lemberger Imre, Peágics Ferenc 5 pengő, Halter András 4 pengő és Nesselroth Bernáth 4 pengő, dr. Bauer Ferenc, Kemény Gábor, Halász Károly, Becker József, Sárossy József, Adófi Károly 3 pengő, dr. Gonczlik Kálmán, dr. Knézy Lehel, dr. Molnár István, Halmay József, vitéz Ocsay József, Hinterszer István, Zigler főhadnagy, Kelle Antal, Weidinger Zsigmond, Szántó Jenő, Csábi Károly, Berkovits Miklós, Tschek Gusztáv, Wohl Paula, Gáspár János, Barta Sárika, Oláh Antal, Barth N., Katona László, Krausz Sándor, Mayer János 2 pengő. Sárorok János, Schmidt Mihály, Szűcs Andor 250 pengő. — Horváth N. 2 P. — Bisztray-Balku Tamás, dr. Földes Mihály, dr. Bernhart Sándor, vitéz Revitzky György, Bleier Pál, Bachrach Frigyes, Keiser Márton, Donich Ferenc, Kondós N., Almási Endre, Rózsa Kálmán, Breuer Miksa, Preisz Béla, Lechner Sándor, Lefkovics Lőrincz, Wei-

14
napos

Leltári vásár

4 Egységár:

P 12-50

Fekete
v. divat színekben

P 14 50

Erős,
strapára is alkalmas

P 15-50

Lakk

P 16 50 Antilop.

Ragadja meg az alkalmat! Most vásároljon a
Kattarinka Cipőáruházban

la POROSZ
diókoksz

Pécsi tojásszén (bulett)
változatlan áron.

A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselője

Schön és Bajai, Baja.

Telefon 26.

Hajnaid ucca 13.

mann Béla, ifj. Koós István, Weichand György, Bors Jenő, Mijitszky Lajos, Almásy Elek, Horváth Gyula, Löwy Jenő, Szokolovics Jenő, Gonda László, Fischer Imre, Klopstock Gyula, Nacsa András, Penez József, Madarász Balogh István, Juhász János, Oberg Béla, Rudnay József, Major József, Kovács Béla, Balogh Ferenc, Rácz Nándor 1 pengő. Simon János 150, — Oszthimer Pál 80 fillér, — Kovácsik Lajos, Ágoston Antal, Kabdebó Bóci, Kabdebó István, Oszthimer Emma 50 fillér, — Solymossy József 40 fillér.

HIREK.

— **Tankerületi kir. főigazgatói címadoományozás.** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Benisch Artur dr.-nak a kultuszminisztériumba berendelt középiskolai igazgatónak a tankerületi főigazgatói címet adományozta. Dr. Benisch Arthur sürin megfordult a közelmúltban Baján is a város óvoda-ügyeinek tárgyalása ügyében, amikor is mint a kultuszminiszter kiküldötté járt el.

— **Gyászmise az öreg kurucért.** Ma, hétfőn reggel 8 órakor mutatták be a gyászmisét a ferencrendiek templomában a vasárnap eltemetett Bajaj Péterért. A gyászmisén nemcsak a rokonság, hanem az elhunyt barátai, ismerősei, pályatársai s az iparosok is megjelentek.

— **Lemondott a HONSZ elnöke.** Dr. Ertl János kórházi főorvos, a Hadirokkanat Országos Nemzeti Szövetségének elnöke lemondott a HONSZ elnökségéről.

— **A Gyarmati-féle csukamáj-olajat** szívesen veszik felöltöttek és gyermekek, mert szagtalan és íze kellemes.

— **A budapesti nemzetközi vásár,** mint már közöltük, a f. évben május 9—18 között lesz megrendezve. A vásárra kiállítóként február 15-ig lehet jelentkezni, akik azonban január 15-ig jelentették be részvételüket, azok a helydíjakból 5 százalékos kedvezményben részesülnek. Jelentkezési lapok a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál díjmentesen beszerezhetők.

— **Hamis hír Zavaros polgármester lemondásáról.** Székesfehérvárról jelentik: Székesfehérvárott nagy feltűnést okozott az a Budapestről érkező hír, amely szerint Zavaros Aladár, az állásától felfüggesztett polgármester lemond állásáról, hogy családja részére a kegydíjat biztosítsa. Ezzel a híressel kapcsolatban Csitáry G. Emil, Székesfehérvár főjegyzője kijelentette, hogy egyáltalában nem is lehetséges a lemondás. Ugyanis az 1929 évi XXX. t.-c. rendelkezése szerint a törvényhatóság első főtisztviselője, ha fegyelmi alá kerül, nem mondhatja le állásáról, ha a fegyelmi eljárás anyagi felelősséggel kapcsolatos. Zavaros Aladár dr., akitez ügyben szintén megkérdezték, maga is kijelentette, hogy neki ilyesmi eszéjében sem volt.

— **Aranykakas.** A Bács-Bodrog vármegyei általános tanító egyesület ez évi előadással kapcsolatos farsangi bálját február 7-én fogja megtartani a Központi Szálló összes termeiben. Ez alkalommal színe kerül az Aranykakas. A darab szereplői a bajai tanító karból kerülnek ki.

— **Felülfizetések.** A Mansz f. hó 6- és 15-iki előadásán felülfizettek a következők: Birinyi J. 3 p., Tomcsányi A. 150 p., N. N. 50 f., Mikó Sándorné 2 p., Kemény G. 150 p., Kréneisz G. 350 p., Diamant J. 2 p., N. N. 50 f., dr. Róna D. 10 p., Hoos J. 2 p., Martin V. 1 p., N. N. 1 p., dr. Grauaug A. 2 p., Halász K. 2 p., dr. Abraham T. 3 p., Szabó Sámuel 6 p., dr. Fehérvári D. 10 p., N. N. 10 p., Posta Á. 3 pengő. Összesen 6450 pengő. Ezenkívül a népkönyha javára adományozott Ertl József földbirtokos 50 P-t. A nemes-szívű adakozóknak ezután mond hálás köszönetet az elnökség.

— **Álarcos bál.** Az ipartestület összes helyiségeiben február 1-én, vasárnap este reggelig Laky tánciskola rendezésében nagyszabású jelmezés álarcos bált rendez.

— **Idegesség, fejfájás, álmatlanság,** szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz kitűnő háziszser, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja testnek és szellemnek régi munkaképességét. Orvosi szaktekintélyek megfigyelték, hogy a **Ferenc József** víz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Betöréseket követtek el vasárnapra virradóra.** Szombatról vasárnapra virradóra a város két helyén is követtek el, illetve kíséreltek meg betörést ismeretlen tettesek. Az Erzsébet királyné-utcában Friedrich István borbély kirakatát törték fel ismeretlen tettesek s abból 15—20 pengő értékű kölni vizet, pudert és parfümöt, meg borbélyszappant vittek el. — A másik betörést a Haynald-utcában Békés Gyula bőrkereskedőnél kísérelték meg, de semmit sem vittek el innen, mert — úgy látszik — megzavarták őket.

— **Egy napra meghalt a jazz.** A kávéházban, dohányfüstös levegőben, ahol estéről-estére néhányan kevesek, akik a mindennapok gondjai elől egy kis társaságba csoportosulnak, — gözölgő fekete mellett, vagy anélkül — egyetlen estére meghalt a jazz. — Nagyon régen hallott, már-már elfeledett és a ma utcáit járó, kenyérgondú emberek körében közelebb alig ismert, busongó magyar nóták csengtek az éjszakában. A cigány is alig ismert rájuk. Egyik-másik 100 éves, vagy még idősebb nóta. És az történt az Úrnak 1931-es esztendejében, fáradt és zérongdu emberek társaságában, hogy tíz órakor már ágyhoz szokott, mulatást régen elfelejtett emberek szépen együttmaradtak, poharat kocintottak és régi busongó könnyes, csupaszív magyar nóták melódiait dudolták együtt. Az egyik nóta Gyergyó vidékén termelt, a másikat a Bánát fekete humusa illette, a harmadikat lomnici csucs gyopárral együtt gyűjtötték és egyetlen éjszakára egy régi, boldognótás ország édes emléke hozta egy nevezőre a dohányfüstös, magyar nótáktól elszokott kávéházi embereket. Mert megtaláljuk egymást, ha kell, csak a hangot kell előbb megtalálnunk.

És egyetlen éjszakára a bajai kávéházban meghalt a jazz és dicsőségesen s testvérkeresően újraéledt a régi magyar nóta. (km.)

— **Ma este folytatják a bridge-versenyt.** Január 22-én este fél 9 órakor kezdődött a Nemzeti Kaszinóban a bridge-verseny, amelybe bevonták a Kereskedelmi Kaszinó és Tóth Kálmán Polgári Kaszinó bridge-játékosait is. A versenyben 40 játékos vesz részt. A verseny második befejező részét ma, hétfőn este fogják tovább folytatni s befejezni. Utána osztják ki a győztesek között az értékes versenydíjakat.

— **Állami soffortanfolyam.** Állami gépjárművezető képző (soffőr) tanfolyam nyílik meg a m. kir. Technológiai és Anyagvizsgáló intézet keretében február 3-án este 7 órakor az intézet Budapest VIII. József-körút 6 szám alatti helyiségében Beirás naponta d. e. 9—1, kedden és pénteken d. u. 5—7 óra között az igazgatósági irodában, ahol a felvételhez szükséges iratok a hivatalos órák alatt előzetesen beszerezhetők.

— **Rum és likőrök** készítése háziag 100 százalékos megtakarítással jár a már 25 éve bevezetett és nagy népszerűségnek örvendő **Gyarmati-féle rum- és likőr-esszenciákkal.**

— **Eltörlék a kávéházak záróráját.** Ugy értesülünk, hogy a belügyminisztérium a kávépartársulat kérelmére foglalkozik avval a gondolattal, hogy eltörlék a kávéházak hajnali 3 órai záróráját s békebeli zárórát és állapotot akarja visszaállítani, amikor öt órakor volt a záróra s utána pár perc múlva ismét megnyitják a kávéházak ajtai a kávéházi hajnali lumpok részére.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

URÁNIA

1931. január 28-án, szerdán,
d. u. 6 és fél 9 órakor.

A szezon egyik legnagyobb
filmeseménye
EMIL JANNINGS és
MARLENE DIETRICH
együttes fellépésével

A kék angyal

Heinrich Mann
„PROFESSOR UNRAT” című regénye 12 felvonásban.
Rendezte: JOSEF von STERNBERG.

A film német
párbeszéddel és
magyar feliratokkal
jelenik meg.

A kék angyal.

Az új Emil Jannings-film.
Bemutatja az Uránia, január 28-án.

Ha feltaláltak volna egy olyan mérőszkört, mellyel az ember belsejében viharzó érzelmeket meg lehetne mérni, úgy az új Jannings-film szemlélése közben e fokmérő a maximumra ragna Heinrich Mann remekművű regénye, a „Professor Unrat” rendkívül alkalmas nyújt a legnagyobb német jellemzőségi briliáns tudásának csillogtatására. Amikor az előadás végén elhagyjuk a filmszínházat, úgy érezzük, hogy rendkívüli élményekkel, tapasztalásokkal tettünk gazdagabbak. A Jannings sablon, hogy a rendes, becsületes emberből a nő, a démon révén züllött csavargó, önmagával meghasonlott, kétségbeesett ember lesz. — Ujnak, megdöbbentően valóságosnak találjuk!

Mennyi minden meg keresz-tül a kisvárosi tanár, a katedrától a züllött bohóc és dühöngő örült skálájáig ejt!

Jannings partnere Marlene Dietrich, a kék angyal, avarieté táncosnő szerepében, igéző, gyűlöletes és teljes illuziót keítő. E csodás nő oly élethűen játsza szerepét és olyan igézően szép, hogy e filmje révén Amerikába szerződtek, ahol két hatalmas film főszerepét fogja játszani, amelyek még ez évben hozzánk is elkerülnek.

Kisérő filmje:
Csoda bár.

Hangos rajzfilm.

Minden közegészségügyi hatóság

felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a

járványok

terjedésének meggátlására

a legnagyobb óvatosságot és tisztaságot tartsa szem előtt, mert ez az egyetlen biztos védekezés a baktériumok támadása ellen. A járványok leküzdésére tehát mindenkinek meg kell tennie a magáét és terjedésük ellen a leghatásosabb fegyverekkel kell harcolni. A szájjáregén és a torkon át beható baktériumok ártalmatlanná tételére igen alkalmas a naponként többször végzendő öblögetés, gargalizálás

DIANA sósorszesz

hígított oldatival

Mindenmő meghülésből eredő fájdalmak csillapítására, náthánál belégzésre, fejfájásnál borogatásra, szaggatásnál bedörzsölésre, azonkívül belsőleg is cukorra csepegtetve mindig kitűnő hatása a valódi

DIANA sósorszesz,

mely az egész országban mindenütt kapható.

Ügyeljünk a DIANA névre és a és a közismert sárga csomagolásra.

LEGUJABB

Sztrájkba léptek a torkolatás munkások.

A Kamarás-Duna új torkolatát ásó munkások ma reggel sztrájkba léptek és nem jelentek meg a munkahelyükön. Az összes munkás, — mintegy 400-an — felvonult a városháza elé. A munkások megjelenése nagy meglepetést keltett s a rendőrség oszlatla fel őket. Etre a munkások a Munkás Otthonba vonultak, ahol Babics József törvényhatósági bizottsági tag vezeti az egyeztetési tárgyalásokat.

A munkások egy bizottsága felment dr. Vojnics Ferenc polgármesterhez tárgyalni. A követelésük az, amit néhány nappal előbb már előterjesztettek.

Ma este hat órakor tartják a békéltető tárgyalásokat.

Rádió.

Hétfő, január 26.

2 45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhírek.
4 00: Asszonyok tanácsadója.
4 45: Pontos időjelzés, vízállásjelentés.

PRIMA

gázgyári diókoksz,
prima bányakoksz,
prima szalon porosz kockaszennet
(szoba-fűtéshez),

Száraz tűzifát

50 kg-ként gyorsan és olcsón szállít

Deutsch József

tűzifa és szénkereskedő. (MÁK. mésztelep.)

Városi iroda: Mátyás Király-tér 10. — Telefon 356.

Minden háziasszony konyhaasztalára csiszolt ETERNIT lap borítást rendel!

Elpusztíthatatlan és mindig ragyogóan tiszta!

Alacsony ára havi 1 pengős részletekben fizetendő.

Érdeklődésre készséggel bemutatjuk.

Minden méretű asztalra, kredencre azonnal szállítja és díjmentesen felerősíti

Eternit Udvar

BAJA

Budapesti-út.

Telefon: 2-90, 1-05.

5 00: Turányi Társaság előadássorozata
5 30: Cselényi József magyar nótákat énekel.
6 30: Német nyelvoktatás.
6 55: Bibó Lajos novellái.
7 25: Mándits-szalonzenekar hangversenye.
8 30: A prágai rádióállomás műsorának közvetítése.
10 30: Németnyelvű előadás.
Utána: A jazz-zenekar hangversenyének folytatása.

Egy teljesen jokban lévő
Internationale amerikai
gyártmányu 3 tonnás
teherautó
eladó

Cim a kiadóban.

Ügynökök fontos és könnyen eladható háztartási cikkek terjesztésére felvételnek. Utánajárs mellett napi 8-10 pengő kereshető. — Cim a kiadóban.

Olcsóbb lett a vasáru!

1 drb. zom. ártézivizes kanna	6 80
1 drb. főlmosóveder	1 60
1 „ mosófazék	2 40
1 „ husdaráló	6 50
1 „ zsemlyeőrölő	5 —
1 „ rézmoszár	8 —
1 „ rézkávőrölő	6 50
1 „ rézhabüst	4 80
1 „ konyhamérleg	10 —
1 „ asztaltűzhely	28 —
1 pár korcsolya	7 —
3 drb. zom. fazék v. lábos	4 60
1 2. 3.	4 60
1 pár sárgaréz függönyrud	4 —

Kréneisz Géza

vaskereskedésben.

Bármily gyártmányu készüléket a Bruszt-féle Rádióházban

szerezhet be legelőnyösebben. (Az ország egyik legrégebbi szaküzlete.)

BAJA, Szent István tér 4. Telefon 255.

Kérje legújabb árjegyzékeinket Telefunken, Philips, Standard, Telefongyári, valamint saját gyártmányu készülékekről!

CORVIN-NYOMDA BAJA

Mátyás király-tér 10. — Telefon 164

Gummirozott címkék, dombornyomás.

Stancolt dobozok
gyártása

Üzleti könyvek, kartotékok.

Kiváló minőségű

teák, teasütemények,
rumok, déligyümölcsök

a legolcsóbb napi árban

Klein és Stráhl

fűszer-csemege kereskedésben.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük vendégeinket, hogy a fővárosi mintára az **ELSŐ BAJAI ÉTKEZDE, KÁVÉZÓ s FALATOZÓ** ugyancsak olcsó ebéd és vacsora akciót indít tisztviselők és kiszállítású kereskedelmi s egyéb alkalmazottak részére. Ugynevezett amerikai rendszert lépteték életbe: t. i. egész napi ellátást biztosítunk mindazoknak a családoknak, vagy magánosoknak, akik nem érnek rá a főzés gondjával bajlódni, vagy szakácsné, esetleg hányában nem akarnak otthon háztartást vezetni.

Az új rendszer a következő:
1 kifogástalan ebéd, mely áll leves, sült körettel, főzelék és tészta, 1 P 40 f, 1 P 20 f, 1 P. Étlap szerint választható, esetleg házhöz is küldjük. Egész napi étkezés 2 P 20 fill. Ezt lehet naponta is igénybe venni, ha reggel 9 óráig bejelentik Állami vagy városi alkalmazottak, vagy azok családjaik külön 10 százalékos engedményben részesülnek.

Kérjük a nézőközönséget, hogy üzletünknek az étkezés terén bevezetett ezen újításait igénybe venni sziveskedjék.

Tisztelettel
Goldberger Sándor szakács
kávézó, étkező és falatozó
Prohászka Ottokár-utca 3.

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Neveztett a Corvin-nyomda gyorsajtóján Baján.

Január 26-tól febr. 2-ig
reggel fél 8 óráig

Dr. Makray László
Gyarmati Emil
gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.

Az ügyeletes gyógyszerészár
vasárnap délután is nyitva
áll a közönség rendelkezésére.

„KALOR”

a kályhák királya előnyösen
beszerezhető
Utry-nál

Telefon 280. Alapítás 1895.

Szent Antal-utcában

két, vagy három-
szobás lakás

mellékkeliségekkel azonnaira kiadó.
Cim a kiadóban.

Tanuló felvétetik
a Corvin-nyomdában.

Hólapátok,
nyirfaseprők,
gyermekszánkók

UTRY-nál.

Erzsébet kir. né-u. 38. Tel. 280.

Értesítem m. t. üzletfeletmet és ismerőseimet, hogy a Löwenstein-féle ruha-üzletben lévő

kalap-
szalonomat

(ideiglenesen)

Jókai Mór-u. 4. szám alá helyeztem át.
Madame kalapszalon
G. Engelmann Mária.

Nem u
mény elő
politikus
való tekin
világos a
ságtalans
azok a
következ

Szamos
zott a ma
között is
nyilatkoz
egyik fiat
tott tagja
tett.

Elliott
kevesebb
akadhat
csak a
landó le
kevesbbé
tani a jel
fenntartás
Ez a nyil
ságokba,
konkrét.
okolja az
ját ebben
a történel
ton megá
szeretnék,
hiszen a
tiz eszten
olyan ve
hogy az
szükséges
táltak M
meg aka
igazságtal
hogy sok
got terem
mint am
zóink val

Elliott
igen meg
gára mut
1871-es b
ből aláír
zet sohas
a helyzete
példája is
esetében

Mi mag
az angol
Kényszer
s ezt nem
írás aktus
sőbb is s
nitani. M
be sohas
csak azért
lis jogoka
meg ham
azért sem
csapása
rendelkez

Felmer
mennyibe
sek, amely
sza kell e
jelenlegi
balépése
amelyben
helyzet le
ezt a cik
megtagadt
például C
hozza a g
amely a
rok garant
erre a lé
szemben
Chamberla
rában nem